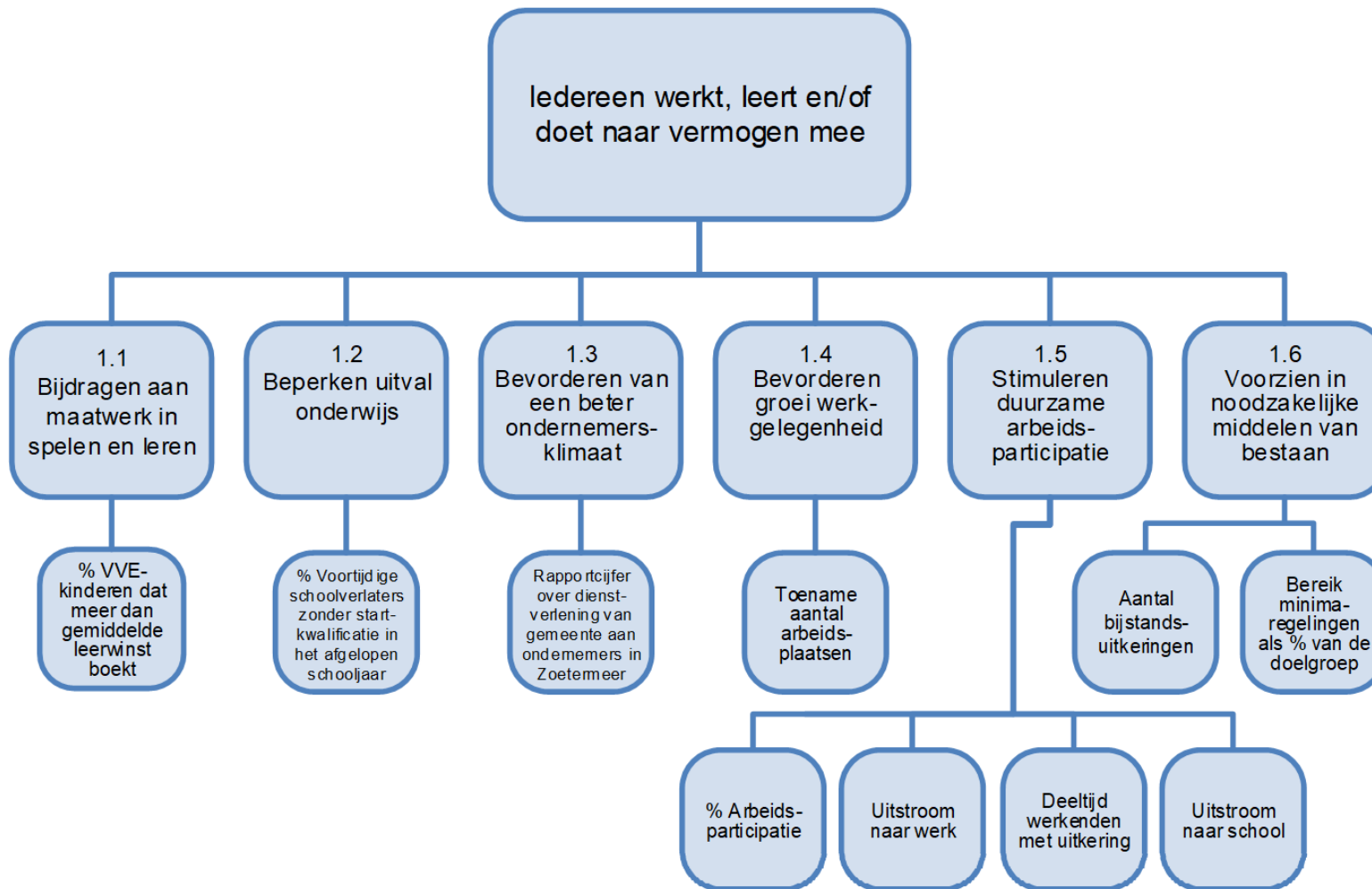

gemeente
Zoetermeer

Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Financiën

	Bedragen x € 1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
1.1 Reclame-inkomsten	75 -75	155	155	155	155	155	155
1.2 Oploop Nieuw Beschut Werk (i.h.k.v. de Participatiewet)	-27	-124	-224	-297	-358	-409	-461
1.3 Opvang Oekraïnevluchtelingen i.h.k.v. de hotel- en accommodatieregeling (HAR) - Uitgaven	69 -69						
1.4 Vergoeding LIV	167	165					
1.5 Gevolgen van de verhoogde asielinstroom voor uitvoering Wet Inburgering		-258	-258				
1.6 Aanpassing hoogte geormerkte rijksvergoedingen 2024 OKE-regeling en regeling WEB - Uitgaven 2024 OKE-regeling en regeling WEB	697 -697						
1.7 Vooruitontvangen rijksbijdragen 2024 - Uitgaven 2024 Onderwijs	1.409 -1.409						
1.8 ESF project Re-integratie en arbeidsinpassing AMR ZHC 2020-2022	-248						
1.9 Kwijtschelding OZB (onderuitputting)	9	9	9	9	9	9	9
1.10 Kwijtschelding hondenbelasting (is vervallen)	41	37	37	37	37	37	37

1.11 Uitbreiding formatie Leerplicht en RMC Opslag overhead (opgenomen onder overhead)	-448	-472	-472	-472	-472	-472	-472
1.12 Voormalig 2B Home pand	-121						
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen							
2.1 Permanente huisvesting basisschool De Vijf Pilaren					-310	-310	-310
2.2 Zonwering scholencomplex Spitsbergen			-10	-10	-10	-10	-10
2.3 Bijstandsuitkeringen (BUIG)							
- lasten	-1.600	-4.248	-4.248	-4.248	-4.248	-4.248	-4.248
- baten	2.700	5.348	5.348	5.348	5.348	5.348	5.348
3 Beleidswijzigingen: niet van toepassing							
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	473	612	337	522	151	100	48

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Reclame-inkomsten

De gemeente kent verschillende soorten inkomsten vanuit reclame. Dit betreft reclame op masten, in lichtbakken aan lantaarnpalen, reclameframes, reclamevitrites, billboards en driehoeksborden. In de programmabegroting is daarvoor jaarlijks een opbrengst opgenomen van circa € 476.000. In 2023/24 is een aanbestedingstraject geweest, waarbij partijen is gevraagd te bieden op de mogelijkheid om reclame aan te brengen opabri's en in reclamevitrites. Het contract gaat afhankelijk van de aansluiting op het elektriciteitsnet in de loop van 2024 in. De reclame-inkomsten zijn vanaf 2025 € 155.000 hoger. Voor de waarde van de bestaande vitrines wordt € 75.000 betaald. Dit wordt in rekening gebracht aan de nieuwe partij.

1.2 Oploop Nieuw Beschut Werk (i.h.k.v. de Participatiewet)

Beschut werk is bedoeld voor mensen die alleen in een zogenaamde beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden kunnen werken. De Rijksoverheid verplicht gemeenten om deze voorziening aan te bieden. Het aantal te realiseren plekken loopt jaarlijks op omdat beschut werk een voorziening is die in de plaats is gekomen voor de Sociale Werkvoorziening. Er kan geen nieuwe instroom meer plaatsvinden in de Sociale Werkvoorziening, maar wel in beschut werk. Het rijk stelt financiële middelen beschikbaar aan gemeenten om beschut werk te financieren. Dit gebeurt via de Integratie Uitkering Participatie (IUP) van het gemeentefonds. Deze uitkering loopt jaarlijks op met het aantal verplicht te realiseren plekken. Het voorstel is om jaarlijks meer geld voor

beschut werk beschikbaar te stellen aan Werkbedrijf De Binnenbaan om daarmee het oplopend aantal plekken te financieren. De financiering zal plaatsvinden op basis van de werkelijke uitgaven en niet meer een onderdeel zijn van de lumpsumfinanciering van Werkbedrijf De Binnenbaan. Voor dekking van dit voorstel wordt een beroep gedaan op de oploop van middelen in de IUP waarmee in de begroting al rekening is gehouden. Daarnaast komen extra middelen beschikbaar want het rijk heeft aangekondigd extra te willen investeren in beschut werk en voegt daarom € 2.157 (prijzen 2023) toe per plek. Het is de verwachting dat deze bedragen worden verwerkt bij de eerste suppletoire begroting voor het gemeentefonds van 2024 en in de Meicirculaire 2024.

1.3 Opvang statushouders i.h.k.v. de hotel- en accommodatieregeling (HAR)

De gemeente Zoetermeer heeft in 2023 een taakstelling gekregen van de overheid om statushouders te huisvesten in de gemeente. Om hieraan te kunnen voldoen is een beroep gedaan op de hotel- en accommodatieregeling (HAR). Deze regeling is in het leven geroepen om de druk op de opvangcapaciteit van het COA te verkleinen. De regeling houdt in dat de gemeente middelen ontvangt voor de tijdelijke opvang van statushouders in bijvoorbeeld hotels, vakantiewoningen, of doorstroomlocaties. De gemeente heeft van deze regeling gebruik gemaakt en een groep statushouders opgevangen in een hotel. De kosten hiervan worden door het COA vergoed voor een periode van 6 maanden. Dit voorstel is dus budget neutraal. Na de periode van 6 maanden zijn de kosten van de opvang voor de gemeente Zoetermeer, maar de verwachting is dat de statushouders dan al regulier gehuisvest zijn.

1.4 Vergoeding LIV

Dit betreft een tegemoetkoming loonkosten oudere, jongere of gehandicapte werknemers (Lage Inkomens Voordeel) vanuit het rijk. De gemeente Zoetermeer ontvangt deze tegemoetkoming vanwege de medewerkers vanuit de Wet Sociale Werkvoorziening welke in dienst zijn bij de gemeente. De regeling wordt met ingang van 2025 afgeschaft, echter wordt in 2025 nog wel een baat verwacht over 2024.

1.5 Gevolgen van de verhoogde asielinstroom voor uitvoering Wet Inburgering

Het waarborgen van een effectief inburgeringsstelsel is een taak voor de gemeente Zoetermeer. Uit de miljoenennota van het rijk blijkt dat het budget voor inburgering in de komende jaren, tot en met 2026, incidenteel hoger zal zijn dan in voorgaande jaren. Het budget stijgt vanwege de verhoogde asielinstroom in de periode van 2022 tot en met 2025. De effecten van deze instroom werken ook door in latere jaren omdat inburgeringstrajecten gemiddeld 3 jaar duren. De toename van inburgeraars in 2023 en 2024 vereist extra inzet van personeel om de uitvoering van de Wet inburgering mogelijk te maken. Deze behoefte aan versterking zal ook in 2025 en 2026 voortduren. Daarom is een extra bedrag van € 257.000 nodig voor de uitvoeringskosten van de inburgeringswet in 2025 en 2026.

1.6 Aanpassen hoogte geormerkte rijksvergoedingen WEB en OKE-regelingen

De rijksvergoedingen 2024 op grond van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) en de Wet op het primair onderwijs (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE)) vallen respectievelijk € 277.028 en € 420.323 hoger uit dan nu is geraamd in de begroting 2024. Het zijn geormerkte rijksvergoedingen en dat betekent dat de bedragen uitgegeven moeten worden aan het doel waarvoor ze beschikbaar worden gesteld. De WEB-middelen worden ingezet om iedere volwassen inwoner te kunnen laten beschikken over voldoende basisvaardigheden op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden, zodat hij of zij zelfstandig en actief deel kan nemen aan onze samenleving. De activiteiten staan onder andere in de notitie Aanpak laaggeletterdheid, Regioplan regio Zuid-Holland Centraal. De aanpassing van de rijksvergoeding voor de OKE-regeling heeft betrekking op het onderdeel Rijksbijdrage voor Onderwijsachterstanden. Deze middelen worden ingezet om onderwijsachterstanden bij kinderen in de leeftijd van 2 tot 12 jaar te verminderen en te voorkomen, zodat zij zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen.

1.7 Vooruit ontvangen bedragen Onderwijs

In de jaarrekening 2023 zijn de niet bestede middelen in 2023 voor een aantal onderwijsregelingen opgenomen als 'Vooruit ontvangen bedragen'. Deze middelen zijn hiermee beschikbaar gebleven om in 2024 uit kunnen geven. Het betreft de niet bestede middelen die de gemeente in 2023 heeft ontvangen op grond van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB), de regelingen RMC, Kwalificatieplicht, Aanval op de Uitval, en On Stage en het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). In totaliteit nemen zowel de baten als de lasten hierdoor in 2024 met een bedrag van € 1.409.419 toe. De middelen worden met name ingezet om te voorkomen dat kinderen/jongeren uitvallen in het onderwijs. Het doel is dat kinderen/jongeren een startkwalificatie behalen en dat achterstanden, ontstaan door COVID-19, worden weggewerkt of beperkt.

1.8 ESF Project Re-integratie en arbeidsinpassing AMR ZHC 2020-2022

In het Tweede Tussenbericht van 2023 is een melding gedaan van een incidenteel voordeel van € 790.000 in het kader van de EU-subsidie ESF Re-integratie en Arbeidsinpassing Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal. De ESF-inkomsten uit dit project blijken echter per saldo € 248.000 lager uit te vallen dan eerder werd gedacht. De reden hiervoor is dat bij een deel van de gedeclareerde trajecten het bleek te gaan om zorgtrajecten in plaats van toeleiding naar arbeid. Een deel van de kosten bleek daardoor achteraf niet declarabel.

1.9 Kwijtschelding OZB (onderuitputting)

In het kader van praktijkgericht begroten is te zien dat de kwijtschelding van de onroerendezaakbelasting (OZB) structureel € 9.000 lager ligt dan begroot.

1.10 Kwijtschelding hondenbelasting (is vervallen)

Met ingang van 2024 is de hondenbelasting afgeschaft. Daarmee vervalt ook de post kwijtschelding hondenbelasting.

1.11 Uitbreiding formatie leerplicht en RMC

De afgelopen jaren zijn de werkzaamheden en taken van de leerplichtambtenaren en RMC- casemanagers veranderd. Een 'eenvoudig' verzuim komt bijna niet meer voor. Het onderscheid tussen ongeoorloofd en geoorloofd verzuim is in de praktijk steeds moeilijker te maken. Het toenemende beroep dat op de leerplichtambtenaren en RMC-medewerkers wordt gedaan om te acteren in zorg- en thuiszitterscasuïstiek brengt ook complexere taken met zich mee. Deze taakgroei is zichtbaar in de benodigde tijd die de leerplichtambtenaren en RMC-casemanagers moeten besteden aan een melding. Leerplichtambtenaren konden steeds minder aanwezig zijn op de scholen, hierdoor is het toezicht op goede verzuimafspraken, registratie en meldgedrag afgenomen. De leerplichtambtenaren konden niet meer regelmatig deel uitmaken van de Zorg-advies-overleggen, zorgoverleggen met de leerlingen, thuiszittersoverleggen en er was geen ruimte voor werken aan preventie. Vanwege de benodigde acute acties (zie raadsmemo) is het team uitgebreid met vijf medewerkers. Deze inzet is nodig om uitval op school eerder te signaleren en te voorkomen dat kinderen en jongeren in langdurige zorgtrajecten terecht komen en thuiszitters worden. Het structureel benodigde budget hiervoor bedraagt € 472.000 (inclusief indexering).

1.12 Voormalig 2B Home pand

Het voormalige 2BHome pand wordt overdag ingezet voor taalonderwijs aan statushouders. De gemeente ontvangt hiervoor een vergoeding, maar deze is niet voldoende om de in de begroting opgenomen huurinkomsten te dekken. Onderzocht wordt of het mogelijk is om het tekort terug te brengen door een deel van het pand in de avonden en de weekenden te verhuren voor vergaderingen, denksport en ontmoeten.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Permanente huisvesting basisschool De Vijf Pilaren

Voor permanente huisvesting van de nieuwe basisschool De Vijf Pilaren is een nieuw schoolgebouw nodig. Aangezien dit een nieuwe school is, zijn hiervoor extra middelen nodig in de meerjarenbegroting voor de lopende lasten en een investeringsbudget voor de bouw van de school. In 2025 is een voorbereidingskrediet nodig en het volledige investeringsbudget wordt vanaf 2026 aangewend. De exploitatielasten (m.n. de kapitaallasten) gaan een jaar na de oplevering lopen (dus vanaf 2028). Op basis van de verwachting dat deze school uiteindelijk een dubbelstroomsschool wordt, is het indicatieve investeringsbudget geraamd op € 8,4 mln. De structurele exploitatielasten (w.o. kapitaallasten, OZB, verzekeringen) worden geraamd op € 310.000.

2.2 Zonwering scholencomplex Spitsbergen

Omwille van een gezond binnenklimaat worden diverse maatregelen genomen door de schoolbesturen in het scholencomplex aan de Spitsbergen. De gemeente bekostigt hierbij de zonwering aan de zuidkant van het gebouw. Kosten van de investering bedragen € 135.000. De kapitaallasten bedragen € 10.000 per jaar.

2.3 Bijstandsuitkeringen (BUIG)

De gebundelde uitkering Participatiewet, ook wel genoemd de BUIG, betreft zes uitkeringen. Het grootste deel (90%) is bedoeld voor de financiering van uitkeringen algemene bijstand. Daarnaast worden - in volgorde van aflopende omvang - de volgende subsidies/uitkeringen gefinancierd:

- Loonkostensubsidies (LKS);
- Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte werknemers (IOAW);
- Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ);
- Bijstandsverlening levensonderhoud zelfstandigen (Bbz);
- Uitkeringen voor Dak en thuislozen (budget gaat naar Den Haag als centrumgemeente).

De lasten zijn naar verwachting hoger in 2024 dan eerder begroot. Dit heeft diverse oorzaken. Allereerst het gerealiseerd aantal bijstandsuitkeringen in 2023. Vanwege de krappe arbeidsmarkt hielden we rekening met een daling van het aantal bijstandsuitkeringen, maar dat was te optimistisch ingeschat. Daarnaast was in 2023 sprake van een hogere instroom van statushouders dan verwacht. Het aantal bijstandsuitkeringen heeft zich in 2023 wel relatief gunstig ontwikkeld in vergelijking met andere gemeenten. Op basis van de realisaties 2023 is de verwachting voor 2024 bijgesteld. Verder is voor 2024 de verwachting dat het aantal uitkeringen stijgt vanwege de conjunctuur en rijksbeleid. Daar tegenover staat dat het rijk - als gevolg van deze ontwikkelingen - het budget voor 2024 naar boven heeft bijgesteld. Ook de verdeling van het rijksbudget in 2024 pakt gunstiger uit. Per saldo zorgt dit naar verwachting voor een verbetering van het saldo met € 1,1 mln. (lasten - € 1,6 mln. en baten + € 2,7 mln.).

Beleidswijzigingen

Wijziging effectindicator

Voorstel is de effectindicator voor doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren te vervangen:

- Laten vervallen: % VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt te vervangen door: De score van de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen op de ontwikkelingsdoelen taal en rekenen.

Vanaf 2025 wordt gewerkt met een nieuwe monitor. De nieuwe monitor geeft geen inzicht meer in het percentage behaalde leerwinst van VVE-kinderen met een onderwijsachterstand, maar maakt inzichtelijk of de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen als groep leeftijdsadequaat is of niet. De streefwaarde kan pas worden bepaald na de nulmeting in 2025.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen	
Onderwerp	Toelichting onderwerp
Vorbereidingskrediet permanente huisvesting De Vijf Pilaren	Vanaf 2025 is een voorbereidingskrediet ad € 620.000 (8%) nodig voor de nieuwbouw.
Investering zonwering scholencomplex Spitsbergen.	Kosten van de investering bedragen € 135.000. De kapitaallasten bedragen € 10.000 per jaar vanaf 2026.

Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen	
College/Raad	Toelichting
College	€ 320.000 indexatie werkbedrijf De Binnenbaan gedekt vanuit overschot op de middelen bestemd voor de loonkosten van WSW'ers.

Risico's

Niet van toepassing.